

CIJFERNOTA INTERNATIONAAL BELEID

Inhoud

0. Inleiding	3
1. Mensen	4
1.1. Inkomende mobiliteit studenten.....	4
1.2. Uitgaande mobiliteit studenten	13
1.2.1. Uitgaande mobiliteit naar landen buiten de EER	13
1.2.2. Uitgaande mobiliteit naar landen binnen de EER	16
1.3. Inkomende mobiliteit personeel	17
1.4. Uitgaande mobiliteit personeel.....	18
2. Budgetten	19
2.1. Internationaal beleid	19
2.2. Financiering van de universitaire ontwikkelingssamenwerking.....	20
2.3. Financiering Erasmus.....	22
2.3.1. Erasmus in Vlaanderen.....	22
2.3.2. Interne financiering Erasmus.....	23
3. Instrumenten	24
3.1. Erasmusakkoorden	24
3.2. Centrale bilaterale akkoorden.....	25
3.3. Facultaire bilaterale akkoorden.....	27
3.4. Ontwikkelingssamenwerking	30
3.5. Erasmus Mundus Actie 2	33

3.5.1.	Inkomende mobiliteit.....	33
3.5.2.	Uitgaande mobiliteit.....	35
4.	Slotbeschouwingen	36

0. Inleiding

De cijfernota internationalisering heeft tot doel een globaal cijfermatig beeld te schetsen van het internationaliseringproces aan de KU Leuven in al zijn facetten, waar mogelijk aan de hand van tijdreeksen. Hiermee wordt invulling gegeven aan Actielijn 7 van het Strategisch Plan Internationaal Beleid van vicerector De Moor (*het internationaliseringsbeleid kwantitatief onderbouwen*), zoals dat in 2010 in de verschillende beslissingsgremia van de KU Leuven werd goedgekeurd.

Voor het eerst wordt door deze nota een concreet sjabloon gepresenteerd waarmee voortaan de *status questionis* van het internationaliseringsbeleid van de KU Leuven en de campus KULAK kan worden opgevolgd. De gepresenteerde cijfers betreffen enkel de KU Leuven *stricto sensu* (dus nog zonder de studenten, docenten, budgetten en instrumenten van de te integreren academische opleidingen).

Internationalisering is een transversale beleidsdimensie die binnendringt in alle geledingen van de universiteit. Er moeten bijgevolg keuzes worden gemaakt wanneer men over de statistieken van een dergelijk breed thema wenst te communiceren.

Daarom werd geopteerd voor een opdeling tussen mensen (mobiliteit), budgetten (intern en extern) en instrumenten (akkoorden, projecten enz.).

In een eerste hoofdstuk gaan we dieper in op de inkomende en uitgaande mobiliteitsgegevens van de studentenpopulatie. We analyseren de cijfers van inkomende internationale studenten op basis van een aantal criteria en belichten de cijfers over de uitgaande mobiliteit van onze eigen studenten. In tabellen en grafieken stellen we bepaalde trends en ontwikkelingen vast. De mobiliteit van internationale onderzoekers komt ook aan bod.

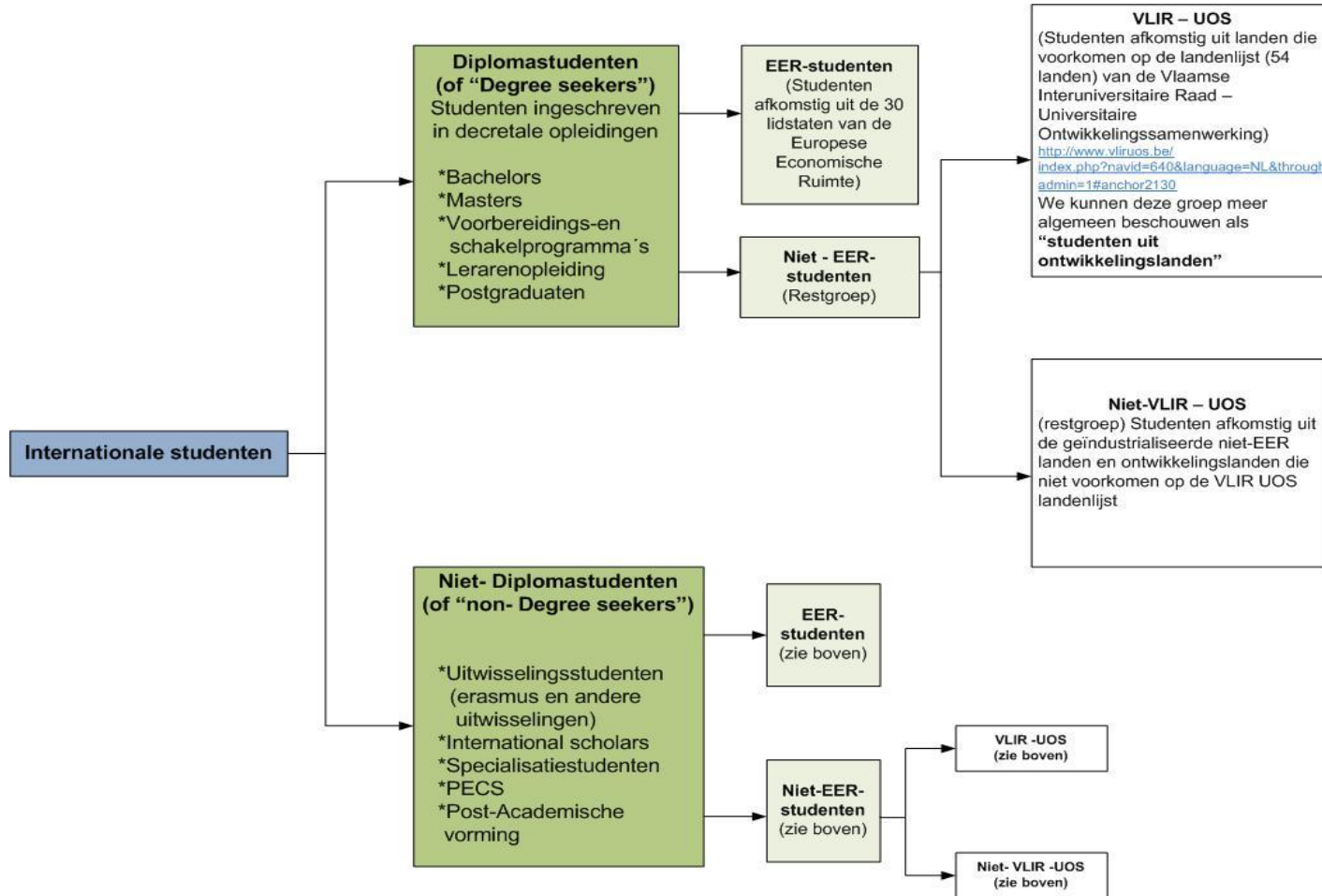
In een tweede hoofdstuk bekijken we de budgetten waarmee het internationaliseringsbeleid gefinancierd wordt. We belichten zowel de interne als de externe inkomsten en gaan dieper in op de knelpunten. Waar mogelijk vergelijken we onze analyse met de gegevens van andere universiteiten.

Tot slot gaan we in het derde hoofdstuk dieper in op de instrumenten die internationalisering aan de KU Leuven mogelijk maken. Dat levert ons een klare kijk op de akkoorden en programma's die het beleid mee vorm geven. We werpen ook een blik op ontwikkelingssamenwerking en de mobiliteitsakkoorden van het programma Erasmus Mundus Actie 2, aangezien beide belangrijke kanalen van het internationaliseringsbeleid zijn.

Deze nota kwam tot stand met bijdragen van Elise Konings (eindredactie), Elke Timmermans, An Huts, Trees Deloddere, Piet Wostyn en Martine Dekoninck.

1. Mensen

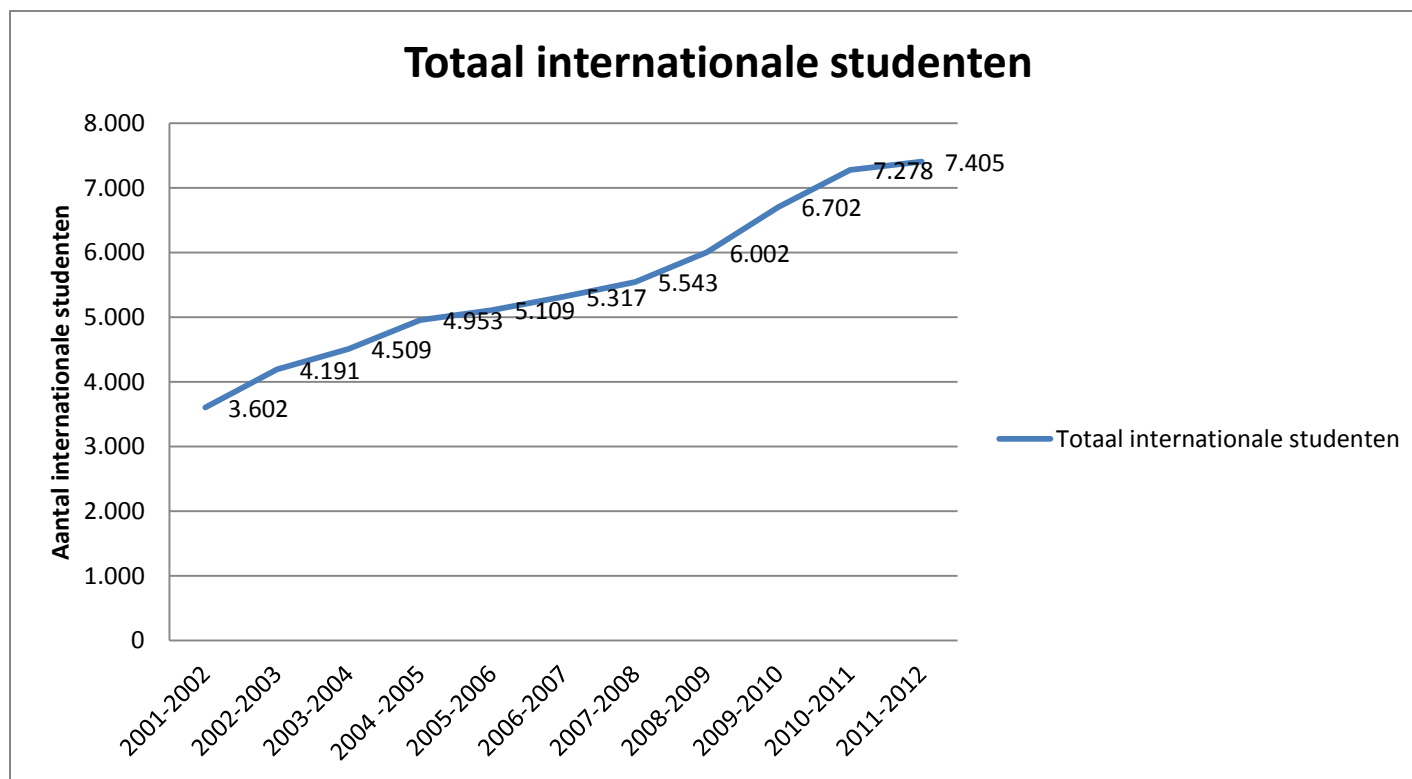
1.1. Inkomende mobiliteit studenten

Bovenstaand schema geeft de achtergrondduiding weer van de mobiliteitsgrafieken die hieronder volgen. Om de mobiliteitsgegevens van de inkomende internationale studenten weer te geven, werd ervoor geopteerd om een onderverdeling te maken in diplomastudenten (studenten ingeschreven in decretale opleidingen: bachelors, masters, voorbereidings- en schakelprogramma's, lerarenopleiding en postgraduatoren) en niet-diplomastudenten (waarvan de grootste groep uitwisselingsstudenten zijn, maar ook *international scholars*, specialisatiestudenten, studenten van het Study Abroad Programme in European Culture and Society (PECS) en van de postacademische vorming). De doctoraatsstudenten komen niet voor in dit schema. Zij worden in aparte grafieken opgenomen. Voor het academiejaar 2011-2012 geldt de situatie op 30 april 2012.

Daarnaast splitsten we de cijfers ook op naar de regio van herkomst van de studenten, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen studenten uit de EER (studenten afkomstig uit de 30 landen van de Europese Economische Ruimte) en studenten uit niet-EER-landen. Binnen deze laatste categorie verdelen we de cijfers nog eens onder in studenten uit ontwikkelingslanden en andere studenten. Om "studenten afkomstig uit ontwikkelingslanden" te definiëren werd gebruik gemaakt van de landenlijst van de Vlaamse Interuniversitaire Raad – Universitaire Ontwikkelingssamenwerking (of VLIR-UOS). Deze definitie van "ontwikkelingsland" vormt slechts één mogelijke invalshoek, namelijk die van de belangrijkste financierder van universitaire ontwikkelingssamenwerking (Hier is het belangrijk om te melden dat studenten die afkomstig zijn uit deze 54 landen, gefinancierd worden door het Directoraat-Generaal Development (DGD)). Andere organisaties (zoals bijv. de OESO) hanteren andere definities.

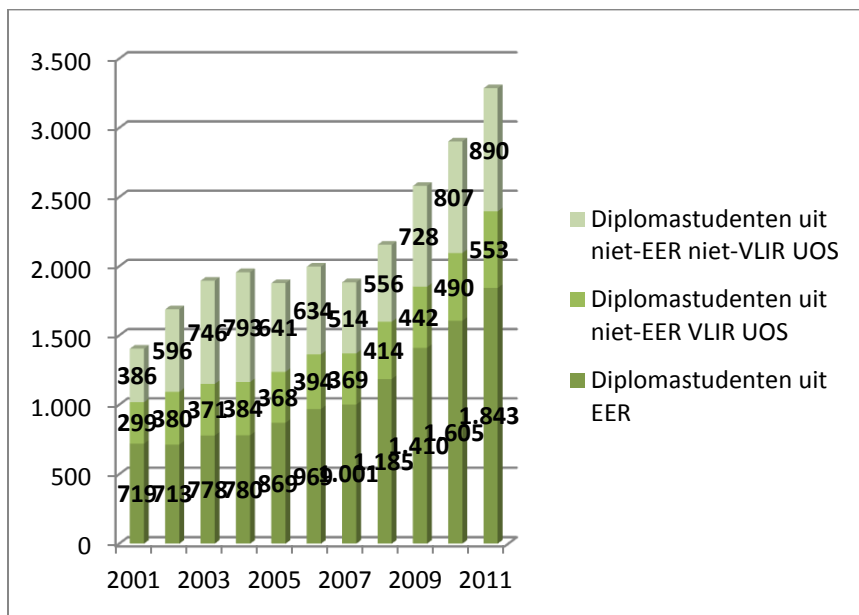
Figuur 1: Totaal aantal inkomende internationale studenten

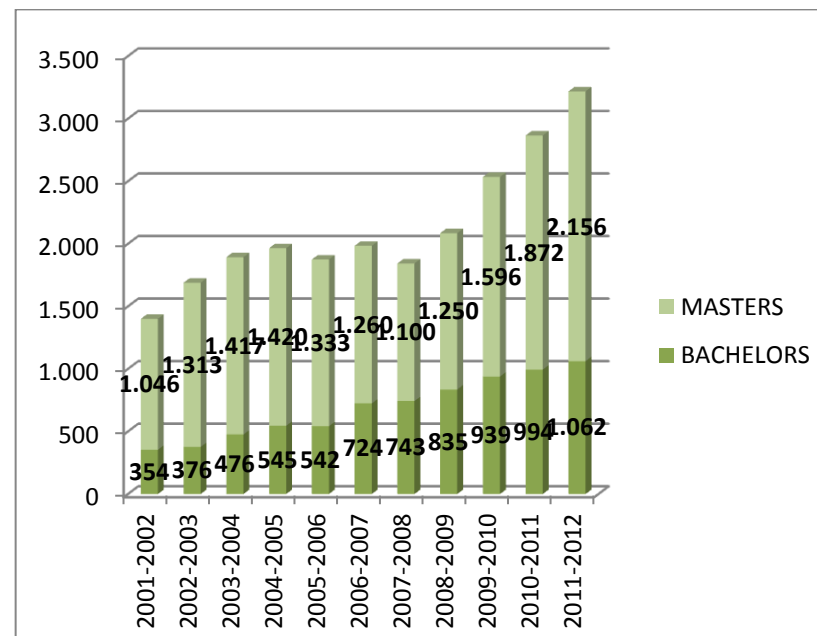
Bovenstaande eerste figuur geeft een overzicht van het totaal aantal internationale studenten aan de KU Leuven. In deze totalen zitten niet alleen de diploma- en niet-diplomastudenten, zoals hierboven omschreven, maar ook de doctoraatsstudenten, de *visiting scholars* en een restgroep. We stellen hier een verdubbeling vast in tien jaar tijd, van 3602 in 2001-2002 naar 7405 in 2011-2012. Er kan dus geconcludeerd worden dat voor wat betreft de aantallen inkomende studenten het internationaliseringsbeleid van de KU Leuven een succesverhaal is. In de volgende grafieken gaan we de cijfers preciezer analyseren.

Figuur 2: Evolutie van het aantal diplomastudenten tussen

2001-2002 en 2011-2012

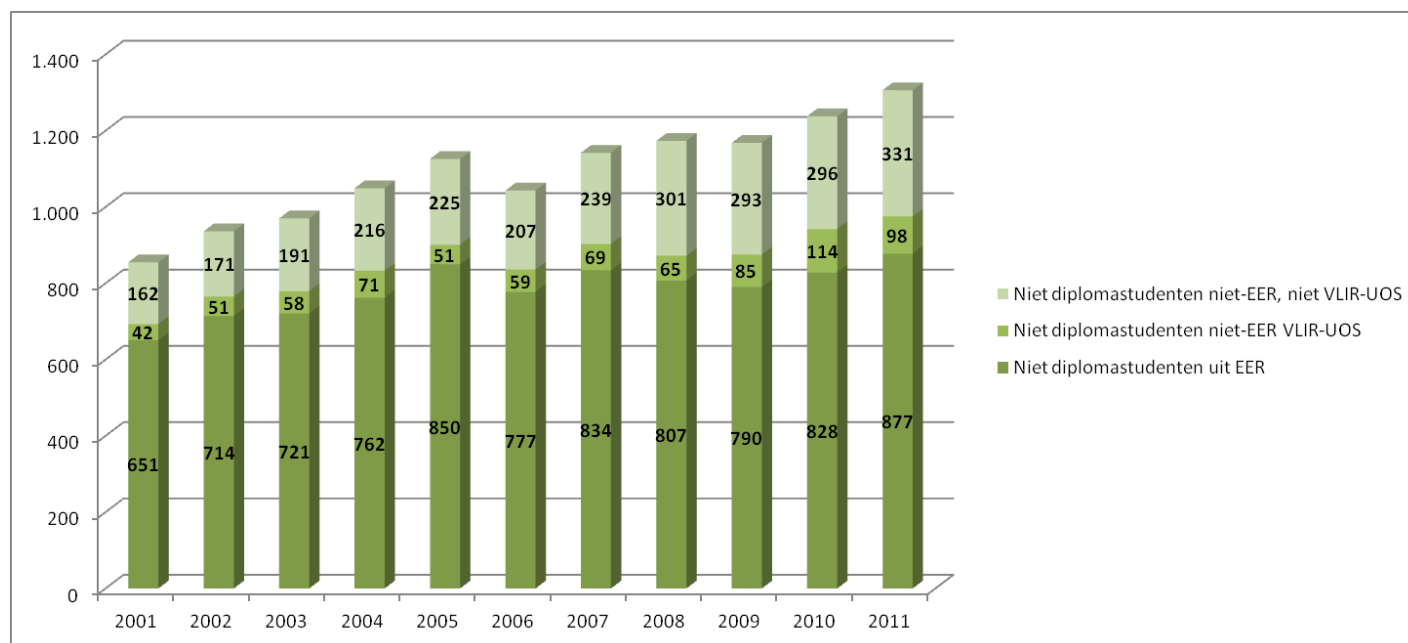

Figuur 3: Diplomastudenten opgesplitst naar bachelors en masters

Uit bovenstaande figuur 2 kunnen we concluderen dat het aantal diplomastudenten uit de EER gegroeid is van 719 in 2001-2002 naar 1843 in 2011-2012, dat is meer dan een verdubbeling in tien jaar. Cijfers tonen ook aan dat deze sterke groei in grote mate te wijten is aan het toenemend aantal Nederlandse studenten aan de KU Leuven. In het academiejaar 2001-2002 studeerden 406 Nederlanders aan deze universiteit, in 2011-2012 telde de KU Leuven al 1233 Nederlandse diplomastudenten. Opvallend hierbij is dat de Nederlandse studenten het grootste deel uitmaken van de internationale bachelorstudenten (van 139 op een totaal van 354 internationale bachelorstudenten in 2001-2002 naar 739 op een totaal van 1062 Nederlandse bachelorstudenten in 2011-2012). De aanwezigheid van Nederlandse studenten zet zich voort in de masteropleidingen, maar in deze laatste zien we ook een trend naar een stijging van niet-EER-nationaliteiten, met een piek van Chinezen (252 in 2011-2012), gevolgd door Amerikanen (89) en Indiërs (81), Kameroeners (56) en Vietnamezen (42).

Figuur 4: Evolutie van het aantal niet-diplomastudenten tussen academiejaar 2001-2002 en academiejaar 2011-2012

Bovenstaande figuur geeft een overzicht van de evolutie van het aantal niet-diplomastudenten. De meerderheid van deze studenten wordt nog steeds gevormd door de Erasmusstudenten; daarnaast zijn er een aantal kleinere categorieën, zoals *international scholars*, specialisatiestudenten, studenten van PECS... De meeste van deze categorieën zijn in de laatste jaren min of meer constant gebleven; het aantal Erasmusstudenten daarentegen kent een

geleidelijke groei (van 606 in 2003-2004 naar 802 in 2011-2012). Wat betreft de nationaliteiten in de Erasmusprogramma's merken we de grootste interesse voor de KU Leuven van de Zuid-Europese landen (195 Spaanse Erasmusstudenten en 106 Italiaanse Erasmusstudenten in 2011-2012).

Figuur 5: Aantal internationale diplomastudenten per faculteit

FACULTEIT	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012
Faculteit Theologie en Religiewetensch.	101	151	138	170	155	204	195	209	218	185	208
Hoger Instituut voor Wijsbegeerte	111	143	133	115	111	94	113	116	121	168	208
Bijzondere Faculteit Kerkelijk Recht	12	15	16	14	19	24	21	20	21	27	42
Faculteit Rechtsgeleerdheid	112	71	128	119	107	120	133	136	167	165	170
Faculteit Economie en Bedrijfswetensch.	114	164	174	165	146	130	150	194	285	291	294
Faculteit Sociale Wetenschappen	48	92	122	141	146	210	150	160	192	238	290
Faculteit Letteren	116	128	159	148	168	139	167	209	262	314	323
Fac. Psychologie en Pedagogische Wet.	88	116	167	241	211	129	115	108	123	155	211
Faculteit Wetenschappen	82	78	113	94	77	72	71	77	109	147	238
Faculteit Ingenieurswetenschappen	145	254	313	279	216	241	219	260	357	437	422

Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen	54	98	104	148	129	124	91	131	110	131	135
Faculteit Geneeskunde	327	291	286	264	311	354	363	413	489	509	575
Faculteit Farmaceutische Wetenschappen	14	24	24	25	16	21	22	27	31	32	32
FaBeR	45	49	40	45	73	71	74	101	104	121	169

De bovenstaande tabel geeft een nauwkeurig beeld van het aantal internationale studenten dat een diploma wenst te behalen aan de KU Leuven. Op kop staat duidelijk de Faculteit Geneeskunde. Een nadere analyse van dit cijfer, die vanwege de complexiteit buiten deze cijfernota valt, geeft aan dat 84 % van deze studenten uit de EER komen. Dat valt zeker en vast te verklaren door het hoge aantal Nederlandse studenten dat aan de KU Leuven een diploma haalt. Een tweede opvallend hoog aantal zijn de internationale diplomastudenten in de Faculteit Ingenieurswetenschappen. Een gelijkaardige diepgaandere analyse leert ons dat in het laatste academiejaar 55 % van deze studenten afkomstig waren uit wat we eerder de categorie “niet-VLIR-UOS” noemden. Het gaat dus om studenten uit nieuw opkomende landen zoals China en India. Tot slot doet ook de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen het goed bij internationale studenten. Ongeveer de helft van dit aantal is afkomstig uit “VLIR-UOS”-landen, echte ontwikkelingslanden dus.

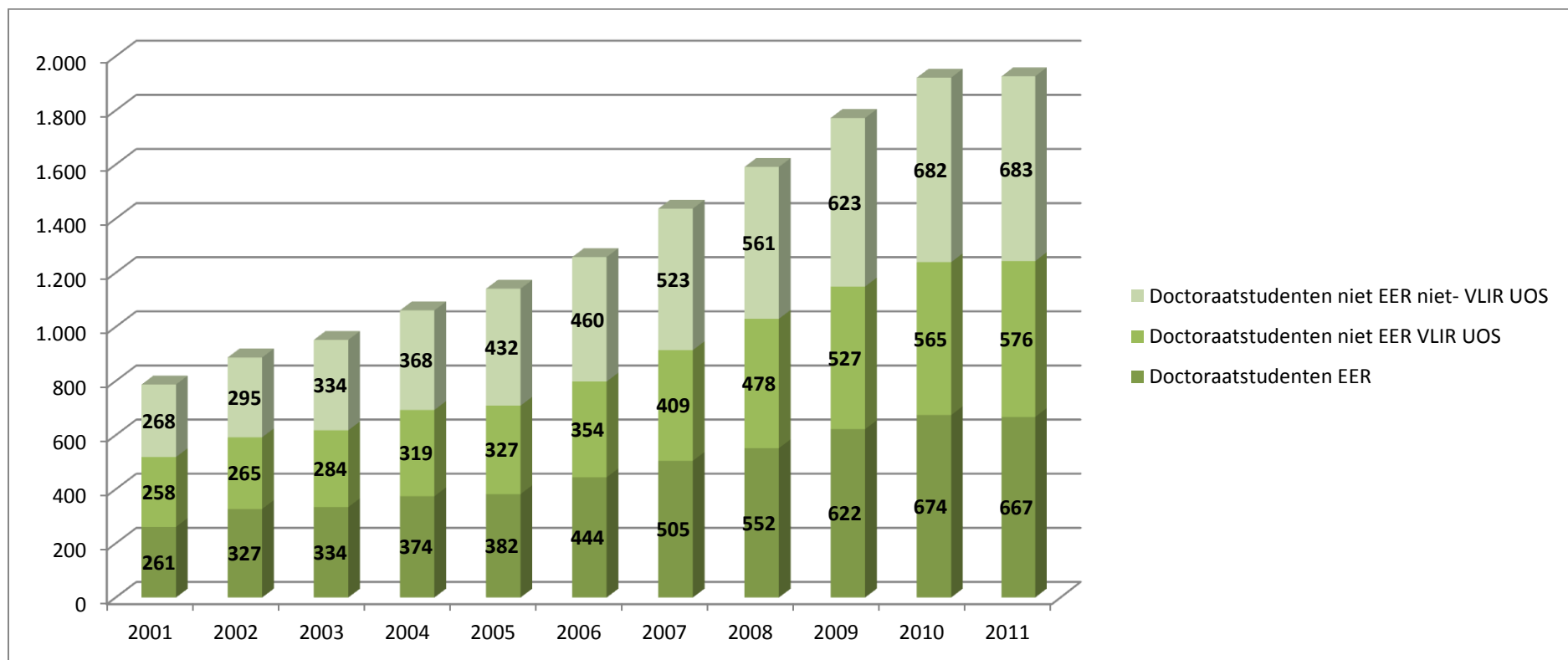
Figuur 6: Aantal internationale niet-diplomastudenten per faculteit

FACULTEIT	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012
Faculteit Theologie en Religiewetensch.	11	25	21	35	49	33	35	36	37	31	36
Hoger Instituut voor Wijsbegeerte	7	13	25	29	30	17	25	39	41	27	34
Faculteit Rechtsgeleerdheid	240	228	240	223	248	216	211	199	188	188	210
Faculteit Economie en Bedrijfswetensch.	119	119	136	147	154	143	143	142	143	133	157

Faculteit Sociale Wetenschappen	48	62	59	55	79	85	92	89	73	83	99
Faculteit Letteren	150	148	122	161	144	138	162	191	171	201	189
Fac. Psychologie en Pedagogische Wet.	30	40	53	64	60	62	62	60	84	93	108
Faculteit Wetenschappen	34	35	33	44	42	37	66	53	56	69	70
Faculteit Ingenieurswetenschappen	96	118	109	126	139	145	182	170	189	229	225
Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen	42	56	69	57	56	27	45	49	40	65	56
Faculteit Geneeskunde	26	65	63	62	63	63	68	103	79	78	91
Faculteit Farmaceutische Wetenschappen		4	8	10	7	12	6	5	9	7	12
FaBeR	23	21	26	13	12	14	11	12	17	8	16

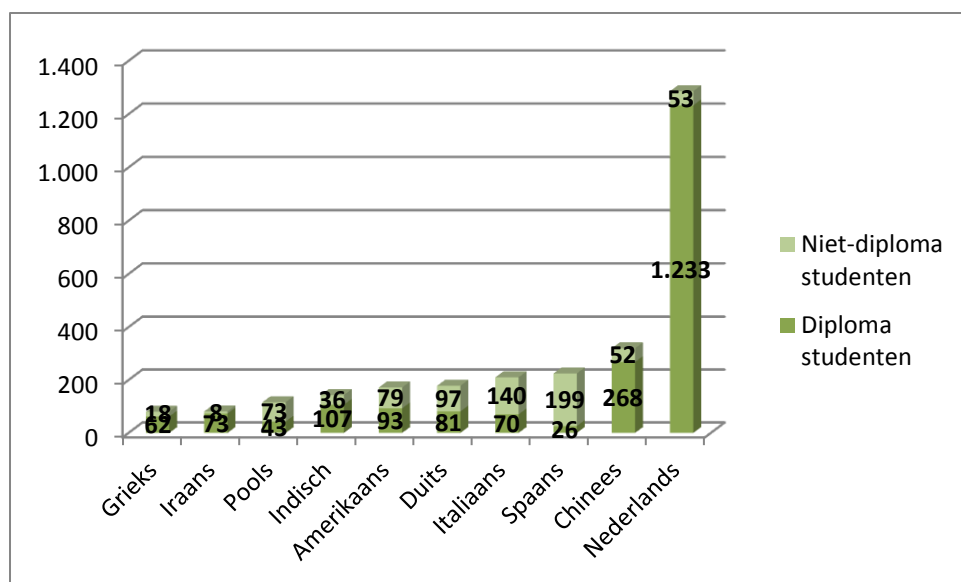
Indien we het over de niet-diplomastudenten hebben, vormen natuurlijk de Erasmusstudenten de grootste groep. Hier doen de faculteiten Rechtsgeleerdheid (186 in de tweede helft van het academiejaar 2011-2012), Economie en Bedrijfswetenschappen (105), Ingenieurswetenschappen (128) en Psychologie en Pedagogische Wetenschappen (100) het goed. Uit de niet-EER-landen zijn er relatief weinig niet-diplomastudenten terug te vinden, met uitzondering van de Faculteit Letteren (126 in de tweede helft van het academiejaar 2011-2012) en Ingenieurswetenschappen (64).

Figuur 7: Evolutie van het aantal doctoraatsstudenten tussen 2001-2002 en 2011-2012

De bovenstaande figuur geeft de evolutie van het aantal internationale doctoraatsstudenten weer in de voorbije tien jaar. Het totaal aantal internationale doctoraatsstudenten groeide van 787 studenten in het academiejaar 2001-2002 naar 1926 studenten in 2011-2012. Twee derde van de doctoraatsstudenten is uit niet-EER landen afkomstig. Indien we ook hier de nationaliteiten onder de loep nemen, stellen we een opmerkelijke groei vast van een aantal nationaliteiten in de laatste tien jaar: Duits (van 20 naar 82), Italiaans (van 38 naar 134), Nederlands (van 41 naar 130), Ethiopisch (van 9 naar 38), Colombiaans (van 4 naar 22), Indisch (van 64 naar 173), Vietnamees (van 24 naar 67), Chinees (van 88 naar 198) en Iraans (van 6 naar 102).

Figuur 8: de 10 belangrijkste nationaliteiten aan de KU Leuven - situatie op 30 april 2012

1.2. Uitgaande mobiliteit studenten

1.2.1. Uitgaande mobiliteit naar landen buiten de EER

Sinds april 2012 moeten studenten verplicht hun mobiliteit registreren via SAP. Uitgaande mobiliteitgegevens zullen dus structureel kunnen worden bijgehouden vanaf volgend academiejaar. Er zijn verschillende categorieën uitgaande mobiliteit: thesisonderzoek, stages, uitwisselingen (zoals Erasmus) en uitzendstudenten.

Reeds sinds mei 2011 worden – in de context van de Arbitragecommissie Risicobestemmingen – de cijfers van de uitgaande studentenmobiliteit opgevraagd bij de faculteiten. Uit deze cijfers, van toepassing op de periode mei 2011- mei 2012, is gebleken dat er 581 aanvragen werden ingediend voor niet-EER-

landen. De cijfers zijn echter nog onvolledig. Deze 581 aanvragen staan los van de 134 reisbeursstudenten¹, wat het totaal aantal “gekende” uitgaande mobiliteit aan de KU Leuven in het jaar op een 700-tal studenten brengt.

De reisbeursstudenten worden jaarlijks geselecteerd. Een analyse van hun bestemmingen in 2011 geeft aan dat vooral Peru, Ethiopië, de Filippijnen, Ecuador en Zuid-Afrika populair zijn. De onderstaande tabel geeft een evolutie-overzicht van de mobiliteit van de reisbeursstudenten in de laatste zes jaren, opgedeeld in aantallen per faculteit:

Tabel 1: Evolutie van het aantal reisbeursstudenten

Faculteit	2005 - 2006	2006- 2007	2007- 2008	2008- 2009	2009- 2010	2010- 2011	2011- 2012
BIW	25	28	28	28	22	26	28
ETEW	2	1	1	0	3	5	0
FABER	3	5	5	4	4	4	0
Geneeskunde	16	15	28	55	58	34	14
Letteren	1	3	3	4	1	1	0
PPW	23	30	23	12	15	16	14
Rechten	2	2	2	2	4	4	1
Soc Wet	3	6	6	19	38	23	18
Wetenschappen	12	0	3	0	14	11	17
HIW	0	1	0	0	0	0	0
IRW	17	35	21	33	26	33	42
Theologie	0	0	0	1	0	0	0
TOTAAL	104	126	120	158	185	157	134

¹ Een reisbeurs is een financiële vergoeding van 1000 euro voor studenten aan een Vlaamse universiteit of hogeschool om een individuele studiereis te maken naar een ontwikkelingsland. De studiereis maakt deel uit van een erkend opleidingsonderdeel, zoals een stage of een scriptie. De selectie gebeurt aan de KU Leuven door de Interfacultaire Raad Ontwikkelingssamenwerking (IRO). In 2011-2012 vertrokken 134 studenten met een reisbeurs naar een ontwikkelingsland. Reisbeurzen worden jaarlijks ter beschikking gesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad – Universitaire Ontwikkelingssamenwerking (VLIR – UOS)

Studenten die naar een bestemming vertrekken die mogelijk een risico inhoudt, worden gescreend door de Arbitragecommissie Risicobestemmingen. Sinds mei 2011 werden de volgende aanvragen van studenten voor risicobestemmingen behandeld door deze Commissie (met in 10 gevallen een negatief bindend advies):

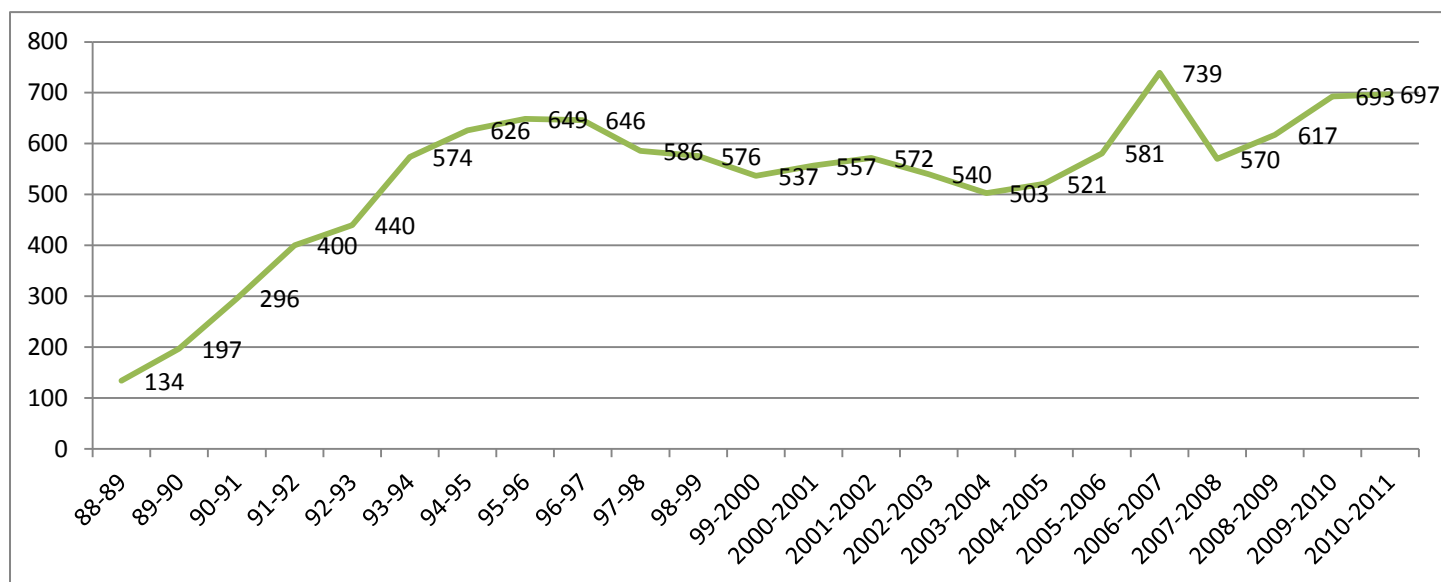
Tabel 2: Aanvragen studenten voor risicogebieden (risicogebied op het moment van de aanvraag)

Land	Aantal studenten
India	61
Japan	36
Ecuador	24
Filippijnen	20
Ethiopië	13
Egypte	11
Senegal	10
Congo	5
Rwanda	5
Kameroen	4
Thailand	4
Zambia	3
Oeganda	3
Colombia	3
Haiti	3
Israël	2
Mexico	2
Congo	1
Jordanië	1
Nigeria	1
Zimbabwe	1
TOTAAL	213

1.2.2. Uitgaande mobiliteit naar landen binnen de EER

De onderstaande tabel biedt een overzicht van de evolutie van de aantallen uitgaande erasmusstudenten. In 1988-1989 vertrokken 209 studenten op Erasmusuitwisseling. In het academiejaar 2010-2011 telde de KU Leuven 697 Erasmusstudenten.

Figuur 6: Evolutie van de uitgaande Erasmusstudenten

De KU Leuven neemt sinds 1988-1989, het beginjaar van Erasmus, deel aan het programma. Na een snelle stijging, met als hoogtepunt het academiejaar '95-'96, zette zich een stagnatie en zelfs een lichte daling in tot 2004-2005. Daarna stegen de cijfers weer langzaam, een trend die zich tot in het huidige academiejaar doorzet. De uitschieter van 2006-2007 laat zich verklaren door de introductie van de bama-structuur. Op dat moment konden zowel groepen

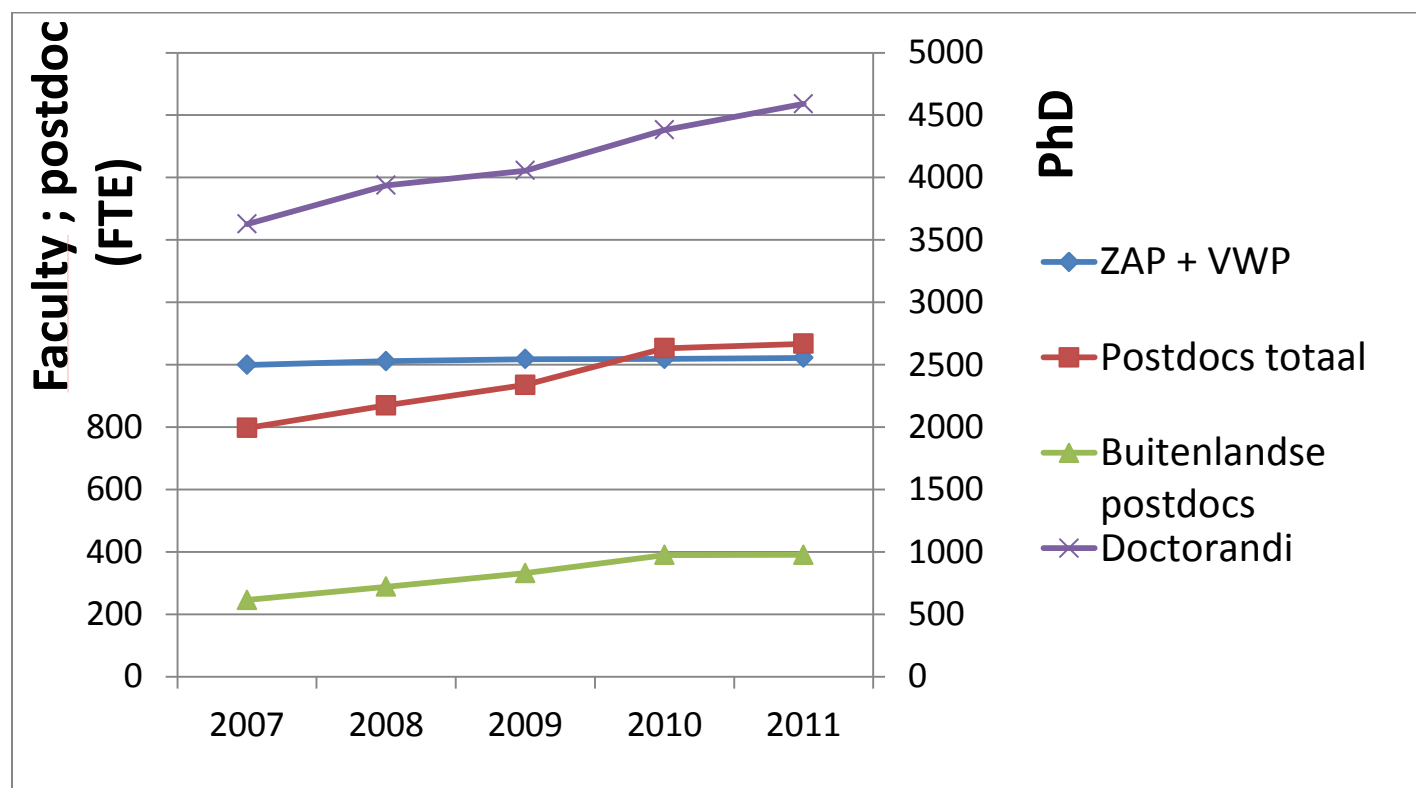

uit het oude kandidatuur/licentie-systeem als groepen binnen de nieuwe bama-structuur op Erasmus. Aangezien het moment van uitwisseling binnen de twee systemen verschilt, zorgde dit voor een eenmalige, onverwachte verhoging van het aantal uitgaande studenten.

Slechts in enkele kleinere faculteiten blijft het aantal uitgaande studenten zeer beperkt: het HIW en de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen - die echter wel succesvol zijn m.b.t. inkomende mobiliteit dankzij het aanbod van de Engelstalige bacheloropleidingen - en Farmaceutische Wetenschappen, waar de beperkte mobiliteit vooral bestaat uit een praktijkstage, waardoor de taal een aanzienlijke barrière kan vormen.

1.3. Inkomende mobiliteit personeel

In 2011 telde de KU Leuven 6973 onderzoekers. 12 % van de 1463 professoren zijn niet-Belg, 38 % van de 4381 *PhD-students* zijn niet-Belg en 36 % van de 1132 *postdocs* zijn niet-Belg. (Bron: "Research Policy" vicerector prof. dr. P. Marynen.)

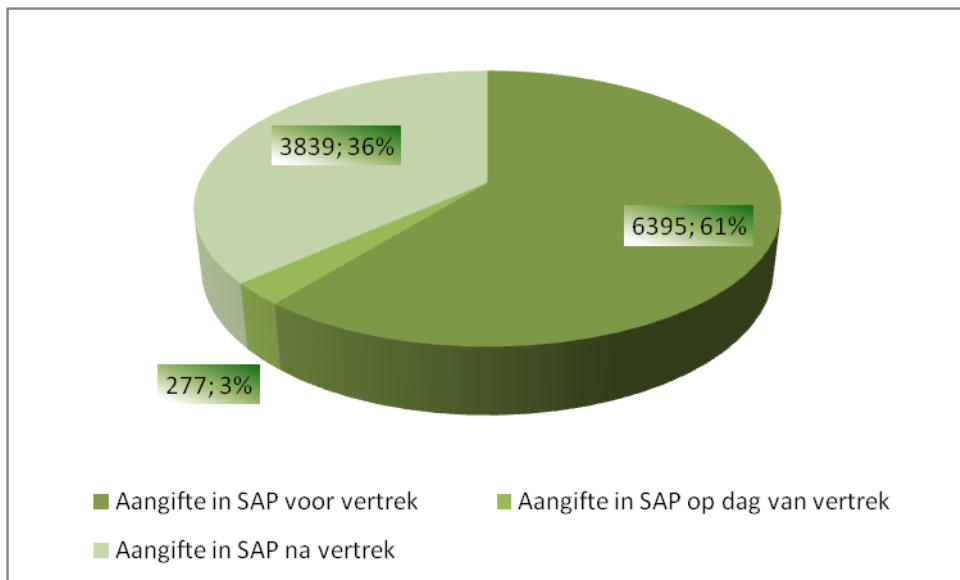

1.4. Uitgaande mobiliteit personeel

Om een idee te geven van de uitgaande mobiliteit van personeel geven we als voorbeeld de periode tussen 1 mei 2011 en 1 mei 2012. De personeelsdienst registreerde een totaal van 10563 aanvragen, waarvan 8027 aanvragen naar EER-landen en 2536 aanvragen naar niet-EER-landen. Van deze laatste categorie waren er 512 aanvragen naar risicogebieden die behandeld werden door de Arbitragecommissie. Onder risico wordt verstaan: "risico op het moment van de aanvraag". Het zou dus best kunnen dat sommige van deze landen intussen niet meer tot een risicogebied behoren of geen risicogebied waren op het moment van de aanvraag. In 3 gevallen werd een negatief bindend advies gegeven.

Anders dan bij studenten, zijn de overzichtsjijsten van personeelsleden wel volledig omdat de terugbetaling van de kosten afhangt van de invoer in SAP door het betrokken personeelslid. Maar voor wat betreft de aanvragen van de personeelsdienst stellen we een ander probleem vast: de invoer in SAP gebeurt omwille van het F2-kostenformulier in vele gevallen pas na thuiskomst, d.w.z. retroactief. In enkele uitzonderlijke gevallen werd zelfs méér dan negen maanden tot meer dan een jaar na de vertrekdatum een aangifte gedaan in SAP.

Figuur 9: Uitgaande mobiliteit personeel - aangiften in SAP voor vertrek in 2011 - EER zowel als niet-EER

2. Budgetten

2.1. Internationaal beleid

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de financieringsbronnen van het internationale beleid.

Tabel 3: Budgetten Internationaal Beleid in € in 2011

Intern	
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	
IRO	1.375.915
Kinshasa	37.184
Platform Ontwikkelings-samenwerking	14.000
CFP	7600
Materiaalverzending OL	3000
TOTAAL	1.437.699
INTERNATIONALE PROJECTEN EN PROGRAMMA'S en REKRUTERING	
Bilaterale akkoorden - ruilbeurzen	304.200
Rekrutering buurlanden	115.000
Chapters alumni	15.000
Duitslandjaar	20.000
TOTAAL	454.200

Extern	
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	
VLIR - UOS	10.678.946
Andere financieringsbronnen	134.720
INTERNATIONALE PROJECTEN EN PROGRAMMA'S en REKRUTERING	
Erasmus	1.308.884
Erasmus Mundus	3.513.879

Latin America Fund 2011	13 projecten	
	BOF-budget: 98.134	Co-financiering: 50.700
Tsinghua Fund 2011	7 projecten	
	BOF-budget: 381.620	Co-financiering: 39.000

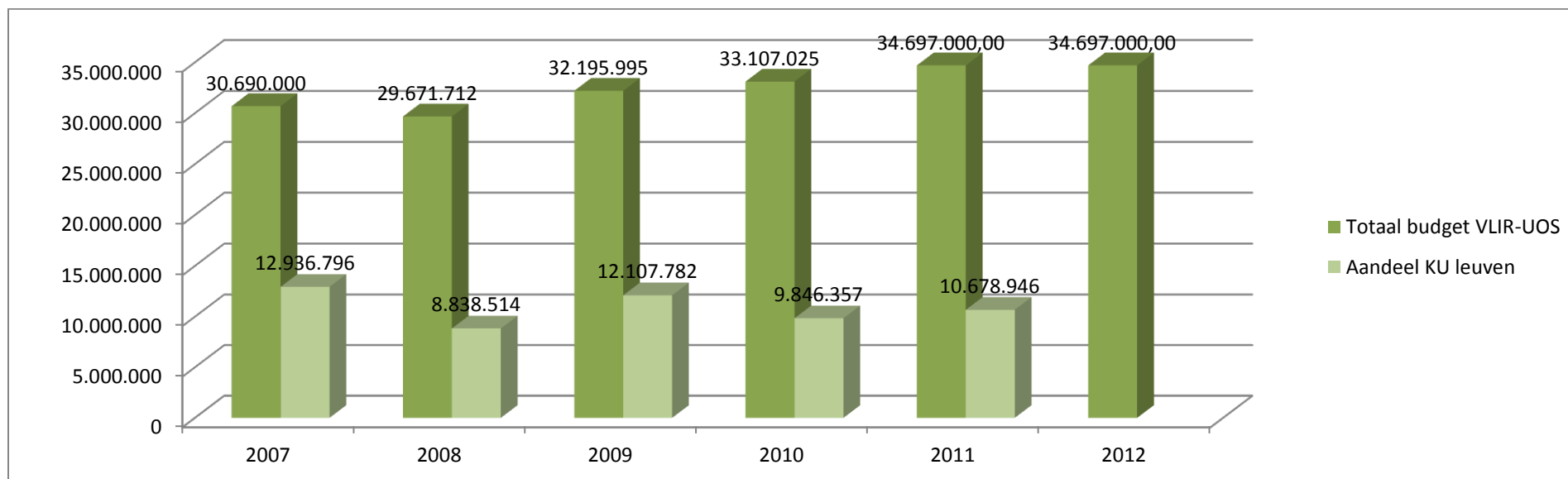
DIENSTVERLENING AAN DE STUDENTEN	
Vesta	32.000
Andere	50.000
TOTAAL	82.000

2.2. Financiering van de universitaire ontwikkelingssamenwerking

Naast het jaarlijkse budget van de IRO, is VLIR-UOS de enige grote donor die de activiteiten van de KU Leuven op het vlak van OS financiert. De onderstaande figuur geeft een overzicht van het jaarlijkse budget van VLIR-UOS en het (licht fluctuerende) aandeel van de KU Leuven hierin. Pas eind april 2012 kreeg VLIR-UOS een goedkeuring van haar budget voor 2012.

Het is belangrijk aan te stippen dat er voor de komende jaren geen zekerheid is over het budget van VLIR-UOS. In 2012 besliste de federale overheid dat de UOS zou overgeheveld worden naar de regio's en werd er een werkgroep aangesteld om zich te buigen over de implementatie van dat besluit. Het risico is groot dat het budget gevoelig zal dalen en dat de uitvoering van de lopende programma's vertraging oploopt of in het gedrang komt.

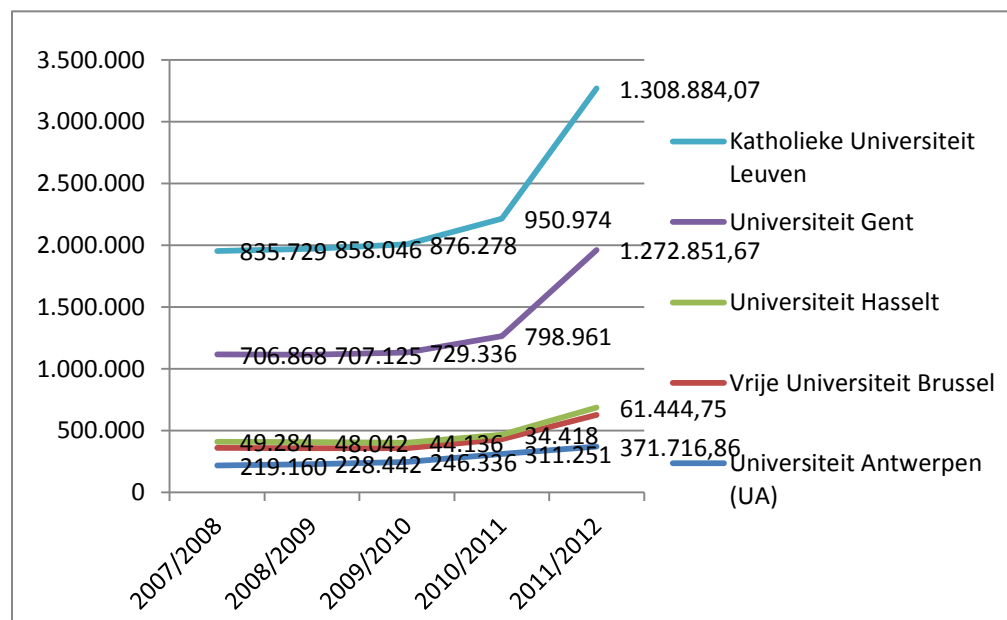
Figuur 10: Aandeel KU Leuven in totale financiering VLIR-UOS

2.3. Financiering Erasmus

2.3.1. Erasmus in Vlaanderen

Figuur 11: Vergelijkende analyse totaalbudget Erasmus in Vlaanderen

De cijfers van bovenstaande grafiek zijn gebaseerd op de budgetgegevens die zijn opgenomen in het contract dat ieder jaar tussen EPOS (het nationale Erasmusagentschap – Vlaanderen), en de universiteiten wordt afgesloten. Sinds 2011-2012 wordt in dat contract ook de Vlaamse bijdrage opgenomen, wat in de voorgaande academiejaren niet het geval was. Dat verklaart de sterke stijging van het budget. In het contract voor 2011-2012 tussen EPOS en de universiteiten wordt er geen opsplitsing gemaakt tussen Vlaams en Europees geld. Er wordt een totaal vermeld dat beide bijdragen omvat.

2.3.2. Interne financiering Erasmus

Figuur 12: Interne verdeling Erasmusbudget

KU Leuven-budget Erasmus	2009/2010	2010/2011	2012/2011	2012/13
Student Mobility Study	771740	859350	1200619,68	1226875
Student Mobility Placement	7984	3570	17989,39	27300
Teaching Staff Mobility	23680	22000	32500	18500
Administrative Staff Mobility	0	0	500	1000
Werkingsgeld	72874	45375	57275	54025

3. Instrumenten

3.1. Erasmusakkoorden

Tabel 4: Aantal Erasmusakkoorden in 2009 -2010

Faculteit	Aantal Erasmusakkoorden
Bewegings- en Revalidatiewetenschappen	43
Economie en Bedrijfswetenschappen	82
Farmaceutische Wetenschappen	33
Geneeskunde	81
Theologie en Religiewetenschappen	52
Ingenieurswetenschappen	140
Letteren	137
Psychologie en Pedagogische Wetenschappen	111
Rechtsgeleerdheid	129
Sociale Wetenschappen	80
Wetenschappen	161
Bio-ingenieurswetenschappen	36
Instituut voor Wijsbegeerte	45
TOTAAL	1130

De KU Leuven heeft 1130 contracten met 434 universiteiten. De grote discrepantie tussen het aantal partneruniversiteiten en het aantal contracten kan verklaard worden door de regel van de Europese Commissie dat ieder contract wordt afgesloten voor een specifiek studiegebied. Daardoor hebben verschillende partneruniversiteiten niet alleen contracten met meerdere faculteiten, maar soms zelfs met meerdere vakgroepen binnen eenzelfde faculteit. Zelfs met deze kanttekening, blijft het aantal Erasmuscontracten van de KU Leuven zeer hoog. Daarvoor kunnen verschillende redenen aangehaald worden. Waar op dit moment de contracten worden afgesloten op het niveau van de faculteiten, werden ze tijdens de beginjaren afgesloten door individuele docenten, die hun uitwisselingen organiseerden binnen academische netwerken. Op het moment dat de verantwoordelijkheid voor het afsluiten van contracten overging naar het niveau van de faculteiten, werden de bestaande contracten in de meeste gevallen overgenomen, zonder een extra

selectieprocedure of rationalisatie. Daarbij is het vaak moeilijk om bestaande contracten op te zeggen, gezien de lange samenwerking en gezien het feit dat er met de betreffende partnerinstelling niet zelden ook andere vormen van samenwerking bestaan, bijvoorbeeld op onderzoeksvlak.

Studenten zijn ook vragende partij om een waaier aan keuzemogelijkheden te hebben, niet alleen omdat bepaalde landen, culturen, of talen hen meer aanspreken dan andere, maar ook omdat de specialisatiegebieden van de verschillende partnerinstellingen onderling sterk verschillen en de keuze van de gastuniversiteit vaak samenhangt met het gekozen thesisonderwerp. Bij een beperking van het aantal contracten en bestemmingen zijn het vaak de studenten die protesteren. Toch merken we ook dat de studenten sterk aandringen op een stijgende kwaliteitscontrole van de partners. Deze evenwichtsoefening zal in de komende jaren meer en meer gemaakt moeten worden.

Een extra probleem vormt de verouderde databank die gebruikt wordt om de contracten te registreren. Op dit moment worden de gegevens van de bestaande contracten centraal bijgehouden in een Access-databank door de medewerkers van de Admissions and Mobility Unit. Er bestaat geen online overzicht van alle contracten dat studenten en faculteiten online kunnen consulteren. Dat maakt de rationalisatie en evaluatie van de lopende samenwerkingen moeilijk. In het najaar van 2013 zal er echter een databank in SAP uitgewerkt worden, waarin alle akkoorden (ook buiten Erasmus) zullen worden opgenomen. Deze databank zal wel online consulteerbaar zijn. (Bron: Elke Timmermans, Erasmuscoördinator, International Office)

3.2. Centrale bilaterale akkoorden

Tabel 5 : 22 centrale bilaterale akkoorden in 8 landen in 2011

Land	Universiteit	Datum van ondertekening
USA	University of Pennsylvania	9/11/2010
USA	University of Illinois, Urbana-Champaign	6/12/2001
USA	Washington Center	14/06/2010
China	Peking University	14/04/2012
China	Tsinghua University	21/11/2007
China	Shanghai Jiao Tong University	14/04/2012
China	Fudan University	7/05/2012
China	East China Normal University	14/04/2012
South Africa	University of Stellenbosch	8/04/1994
South Africa	University of Western Cape	3/03/2010
South Africa	University of Cape Town	12/11/1998
South Africa	University of Pretoria	25/07/2012

South Africa	University of the Free State	17/07/2007
Japan	University of Kansai	5/05/1986
Congo	Université de Kinshasa	7/05/2010
Congo	Université de Mbujimayi	22/12/2000
Vietnam	Can Tho University	30/04/2009
Poland	University of Warsaw	4/10/2006
The Netherlands	Radboud Universiteit Nijmegen	9/12/2011

Bij de centrale bilaterale akkoorden dient een onderscheid te worden gemaakt tussen drie types: *Memorandum of Understanding*, *Letter of Intent*, en Samenwerkingsovereenkomst waaraan een uitvoeringsbesluit verbonden is. Voor dit laatste type is jaarlijks een budget van € 97.500 beschikbaar, dat als volgt over de budgetposten verdeeld wordt:

University of Pennsylvania € 10.000
University of Illinois (Urbana – Champaign) € 10.000
University of Stellenbosch € 30.000
University of Cape Town € 2.500
University of Western Cape € 7.500
University of Pretoria € 2.500
University of the Free State (Bloemfontein) € 15.000
Kansai University € 30.000
Universiteit Warschau € 10.000
Pool voor akkoorden in Europa € 10.000

De deelnemers van de samenwerkingsakkoorden kunnen stafleden en doctoraatsstudenten zijn:

Inkomende mobiliteit in 2011:

University of Illinois (Urbana – Champaign)	5
University of Stellenbosch	1
University of Cape Town	3
University of Western Cape	5

Kansai University	1
Warsaw University	3
Pool voor akkoorden in Europa : Lublin	1

Uitgaande mobiliteit in 2011:

University of Illinois (Urbana – Champaign)	1
University of Stellenbosch	1
University of Cape Town	1
University of the Free State (Bloemfontein)	3
Kansai University	6

3.3. Facultaire bilaterale akkoorden

Over het aantal facultaire akkoorden is er onduidelijkheid, omdat niet alle informatie centraal beschikbaar is.

Tabel 6: Aantal facultaire akkoorden per faculteit

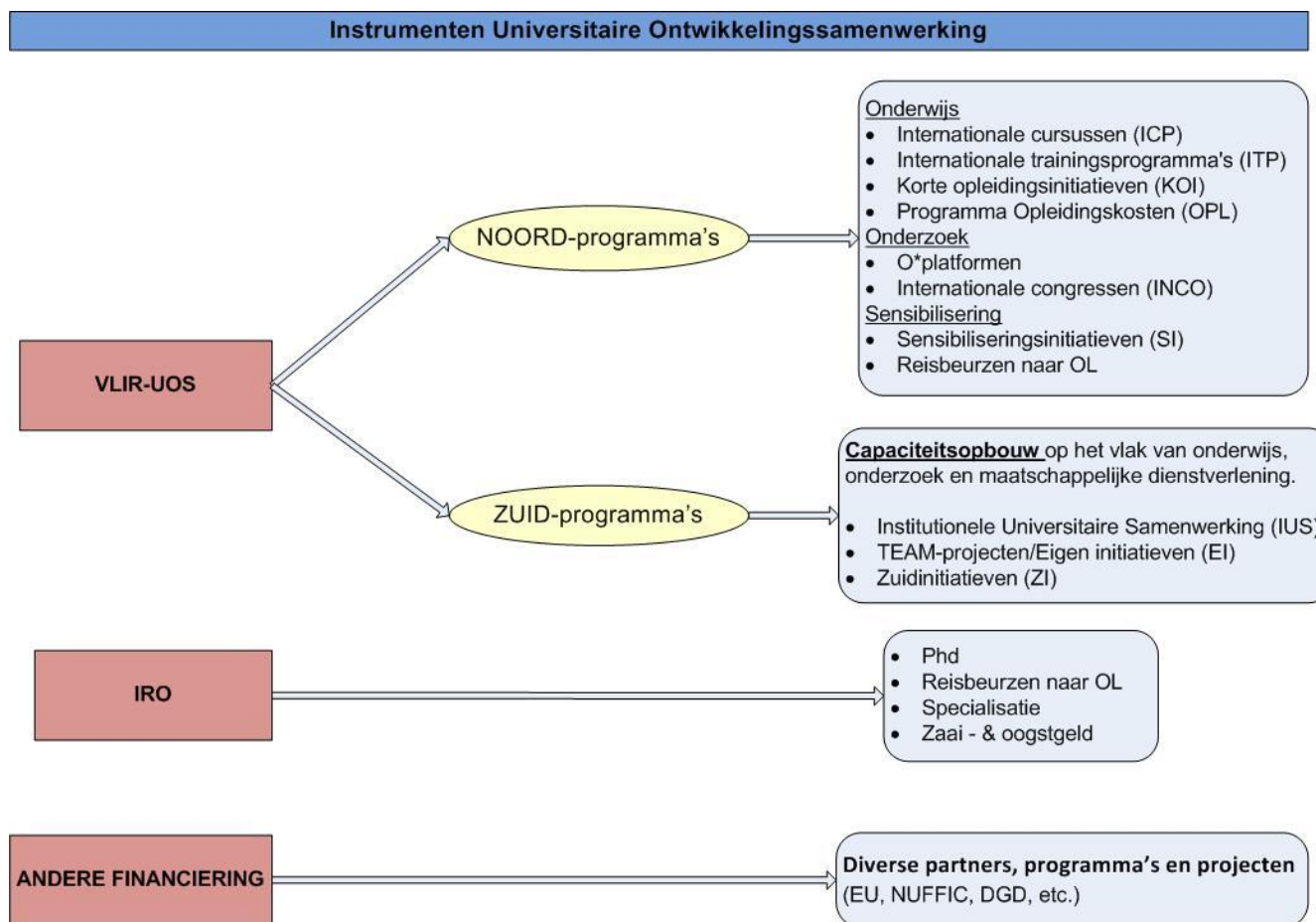
Faculteit	Aantal akkoorden
Arts	16
Bio-ir	5
Engineering	19
FABER	2
FEB	27
Kortrijk	1
Law	24
LICOS	1
Medicine	11
Philosophy	7
Psychology	2
Sciences	10
Social Sciences	3

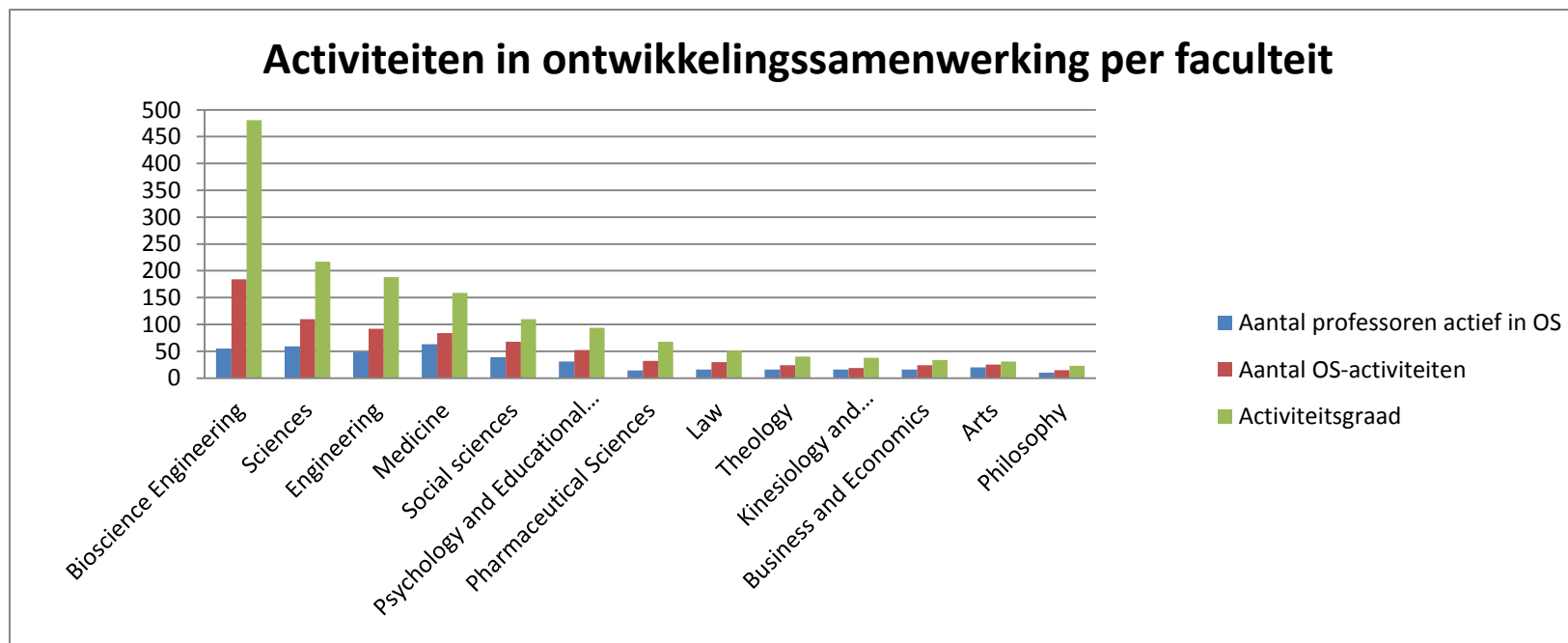
Tabel 7: aantal facultaire akkoorden per land

Land	Aantal facultaire akkoorden
Algeria	2
Australia	2
Belarus	1
Brazil	1
Cambodja	1
Canada	6
Chile	4
China	18
Colombia	2
Egypt	1
Israel	2
France	5
Georgia	1
Germany	3
Hungary	3
India	3
Ireland	1
Italy	7
Japan	9
Kenya	1
Korea (S)	2
Malta	1
Mexico	2
Norway	1
Peru	2
Poland	2

Russian Fed.	3
Singapore	1
Slovenia	1
South Africa	2
Spain	2
Sweden	1
Taiwan	1
The Netherlands	3
Turkey	1
Ukraine	1
United Kingdom	1
USA	26
Vietnam	1
Zambia	1

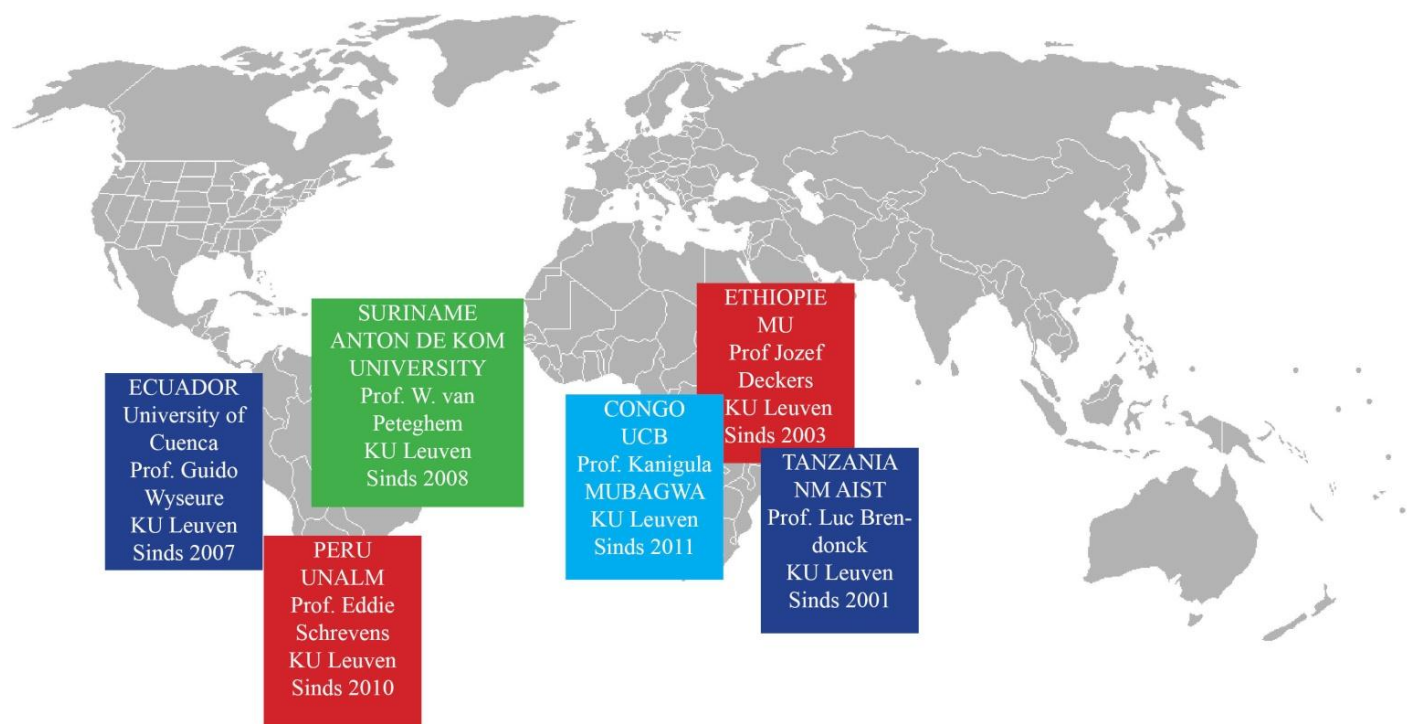
3.4. Ontwikkelingssamenwerking

De bovenstaande figuur bevat het aantal professoren per faculteit dat actief is op het vlak van ontwikkelingssamenwerking, het aantal ontwikkelingssamenwerkingsactiviteiten die deze professoren voor hun rekening nemen en de activiteitsgraad per faculteit op basis van een weging van elk van de activiteiten volgens hun budget en de vereiste tijdsbesteding. Daarbij valt enerzijds op dat het vooral de professoren uit de bio-ingenieurswetenschappen, ingenieurswetenschappen, exacte wetenschappen en medische wetenschappen zijn die actief zijn op vlak van ontwikkelingssamenwerking. Anderzijds kan men stellen dat de bio-ingenieurs er met kop en schouder bovenuit steken wat de gewogen activiteitsgraad betreft. De professoren nemen deel aan diverse activiteiten in België (vooral PhD-begeleiding, training en opleiding), maar zijn daarnaast het meest actief in de volgende landen: Ethiopië, D.R.Congo, Ecuador, Zuid-Afrika, Vietnam, Cuba, Suriname, Kenia en Peru (top tien in volgorde van belangrijkheid).

Figuur 13: IUC-projecten gecoördineerd door de KU Leuven

3.5. Erasmus Mundus Actie 2

Erasmus Mundus Actie 2-projecten stimuleren de samenwerking tussen instellingen voor hoger onderwijs uit de EU en niet-EU-landen door mobiliteit te financieren tussen partners uit beide regio's. De nadruk ligt op mobiliteit naar de EU. In sommige projecten is ook uitgaande mobiliteit vanuit de EU mogelijk. Deze projecten staan open voor alle niveau's (Ba-Ma-PhD-postdoc en personeel).

3.5.1. Inkomende mobiliteit

Tabel 8: Inkomende mobiliteit Erasmus Mundus Actie 2 naar land van herkomst

Land	2010	2011	2012
Albanië	1	3	3
Argentinië	18	6	3
Armenië			4
Bhutan	0	4	
Bolivia	5	0	
Bosnië- Herzegovina	8	3	2
Brazilië	7		
Cambodia			2
Chili	3		
Colombja	4		
Costa Rica	1		
Cuba	4		
DR Congo		1	
Ecuador	6		
Ethiopië		5	
Fiji		1	2

Georgië			7
India	31	6	1
Indonesië			1
Israël		17	
Kameroen		1	1
Kosovo	3	2	1
Kroatië		2	
Macedonië	4	4	1
Madagascar			1
Montenegro			3
Nepal		1	1
Nigeria		1	
Oekraïne			4
Pakistan		1	1
Paraguay	2	0	
Peru	3	0	
Filippijnen		0	1
Rusland	6	23	11
Servië	11	1	3
Suriname		1	
Trinidad & Tobago			2
Uruguay	3		
Venezuela	2		
Vietnam			3
Zambia			1
Zimbabwe			2
Zuid-Afrika		39	14
Totaal	122	127	74

3.5.2. Uitgaande mobiliteit

Tabel 9: Uitgaande mobiliteit Erasmus Mundus Actie 2 naar land van bestemming

Land	2010	2011	2012
India	3		
Rusland	5	2	4
Servië	0		
Argentinië	1		
Brazilië	3		
Chili	1		
Cuba	1		
Ecuador	2		
Israël	0	2	
Peru	1		
Uruguay	1		
Bosnië- Herzegovina		1	
TOTAAL	19	5	4

4. Slotbeschouwingen

Enkele opvallende conclusies kunnen worden getrokken uit de cijfernota.

Ten eerste stellen we vast dat het aantal internationale studenten aan de KU Leuven nog steeds blijft stijgen, zowel het aantal studenten dat een diploma wenst te behalen als de uitwisselingstudenten. Er studeren in de bachelorjaren nog altijd veel Nederlanders aan de KU Leuven en in de masterjaren zijn de internationale studenten goed verdeeld over de faculteiten. Sommige faculteiten doen het zeer goed bij internationale diplomastudenten (bv. de Faculteit Geneeskunde), andere vooral bij uitwisselingsstudenten (bv. de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen). Over de uitgaande mobiliteit van onze studenten zijn vandaag nog geen duidelijke cijfergegevens ter beschikking maar dat probleem wordt in de toekomst verholpen. Het toenemend succes van de reisbeurzen toont dat er bij de studenten interesse aanwezig is.

Voor wat betreft de verdeling van de budgetten zien we dat ontwikkelingssamenwerking over de grootste waaier beschikt. De KU Leuven is zeer actief in VLIR-UOS-projecten, al is de interesse niet gelijkmatig verdeeld over de faculteiten. Samenwerkingsverbanden zijn er vooral met Latijns-Amerikaanse en Afrikaanse landen.

De mobiliteit in het kader van centrale bilaterale akkoorden is eerder gering, met uitzondering van de overeenkomsten met University of Urbana-Champaign, University of Western Cape en Kansai University. De nieuwe samenwerking met de vijf Chinese universiteiten, pas afgesloten dit jaar, zal de mobiliteitsstromen naar China echter ook doen toenemen. Het aantal facultaire akkoorden blijkt zeer hoog in sommige faculteiten, zoals Rechtsgeleerdheid en Economie en Bedrijfswetenschappen, en bijzonder gering in de Faculteit Sociale Wetenschappen en FABER. Een betere informatiedoorstroming is hier aan de orde.

Tot slot volgen nog enkele cijfermatige predicties voor wat betreft de aantallen na integratie van de academiserende opleidingen (dan voorlopig enkel voor de niet-EER-bestemmingen). Hoewel op dit ogenblik de precieze cijfers van de uitgaande mobiliteit voor studenten nog niet gekend zijn, werd op het GeBu van 22 mei 2012, in de nota "Voorstel procedure m.b.t. uitgaande mobiliteit na integratie" van de International Admissions Unit, de workloadvermeerdering voor uitgaande mobiliteit bij integratie op 350 à 400 dossiers geschat (naar niet-EER-bestemmingen weliswaar).

Ook voor wat betreft het aantal personeelsleden werd een gelijkaardige schatting gemaakt. De Arbitragecommissie behandelde het eerste jaar 2536 aanvragen naar niet-EER-bestemmingen, dit op een totaal van ongeveer 10.000 personeelsleden. Dat wil zeggen dat 25 % van de personeelsleden een aanvraag indiende naar een niet-EER-bestemming. Eén vijfde hiervan betrof een vertrek naar een risicobestemming. De personeelsdienst verwacht dat de KU Leuven na integratie de juridische werkgever wordt van 1350 extra personeelsleden. Wanneer we deze lijn doortrekken, betekent dit dat er een 300-tal extra personeelsleden vertrekken zullen aangeven naar niet-EER-bestemmingen.

Op dit ogenblik wordt hard gewerkt om de procedures, informatisering en kwantitatieve monitoring van de in- en uitgaande mobiliteit voor alle academiserende opleidingen te integreren in de processen van het International Office en de Dienst Onderwijs en Leren (DOeL).

